P. Voorhoeve

De grote Hikajat Bachtar

In: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 125 (1969), no: 3, Leiden, 374-375

This PDF-file was downloaded from <http://www.kitlv-journals.nl>

DE GROTE HIKAJAT BACHTIAR

Van de GROTE HIKAJAT BACHTIAR (zie dit ts. dl. 112 (1956) p. 416 ev.) zijn in Malaysia twee handschriften te voorschijn gekomen, waaruit blijkt dat dit werk nog veel groter is dan tot dusver bekend was. Het is een bloemlezing van moralistische verhalen en enkele didactische hoofdstukken, ontleend aan oudere Maleise werken, voornamelijk de Hikajat Bajan Budiman en Rānīrī's Bustān al-salāṭīn. De beide bedoelde handschriften gaan terug op een origineel in losse bladen, waarvan het gedeelte dat de verhalen 71-88 bevatte tussen verhaal 12 en verhaal 14 lag. De volgorde is in beide handschriften: (1-)12, 71-88, 14,69, 89-105. Het beste van de twee handschriften draagt het stempel van Radja Muda Kelantan. Er zijn twee fotocopiëen van in de Dewan Bahasa dan Pustaka te Kuala Lumpur (nos. 36181 en 36182). Het begint met het lijstverhaal van de Hikajat Bachtiar, overeenkomend met hs. Raffles 63, maar zonder de daarin voorafgaande Arabisch-Maleise inleiding die aan de Bustān al-salāṭīn ontleend is. Dan volgen de ingevoegde verhalen, behoudens kleine afwijkingen in dezelfde volgorde als in de handschriften van Raffles en Brandes. De kopiïst van het Kelantanse exemplaar heeft echter na no. 10 de nummers van de verhalen weggelaten om het feit dat in zijn origineel de bladen door elkaar lagen minder opvallend te maken. Het zou daardoor moeilijk zijn in dit handschrift de weg te vinden als niet het andere exemplaar, dat uit Patani afkomstig is, de nummering van de verhalen bewaard had. De heer E. M. F. Payne, vroeger Director of Education in Malaya, was zo vriendelijk mij een doorslag van een voor hem gemaakte transcriptie in Latijns karakter van dit handschrift te zenden. Toen de kopiïst te Patani zijn werk verrichtte was van het origineel het begin verloren gegaan, n.l. het lijstverhaal en de ingevoegde verhalen 1-8. Het slot was ook toen de Kelantanse copie gemaakt werd al abrupt. De afschrijver van het exemplaar te Patani maakte het werk compleet door aan het begin en het slot stukken toe te voegen van de (pseudo-) Hikajat Bachtiar die in 1880 door A. F. von de Wall te Batavia is uitgegeven en in 1889 in Singapore nagedrukt.

De niet in de andere handschriften voorkomende verhalen 68-105 beslaan in de regelmatig getypte transcriptie van het handschrift uit Patani ongeveer 160 bladzijden; de hele tekst vult 587 bladzijden, waarvan ruim 50 blz. aan Von de Wall ontleend. En aangezien ook deze tekst weer abrupt eindigt is de mogelijkheid niet uitgesloten dat er nog eens een handschrift gevonden wordt waarin de reeks verhalen nog verder wordt voortgezet.

Een complete uitgave van deze zonder veel overleg samengestelde bloemlezing zou zeker geen aanbeveling verdienen. Haar waarde ligt

in het materiaal dat zij biedt voor een kritische tekstuitgave van de bronnen waaruit zij geput heeft, en wel voornamelijk Rānirī's Bustān al-salātīn. Vooral bij een uitgave van die stukken uit de Bustān waarvan maar één handschrift bekend is zal men de Grote Hikajat Bachtīar niet zonder schade kunnen verwaarlozen.

P. VOORHOEVE

Gaarne voldoet de Redactie aan het tot haar gerichte verzoek, bekendheid te geven aan de onderstaande mededeling:

The 28 International Congress of Orientalists will be held at the Australian National University, Canberra, A.C.T., from 6th to 12th January, 1971. All scholars of the languages, history, literature and culture of Asia are welcome.

Enquiries should be addressed to:

The Secretary-General,
28 International Congress of Orientalists,
Australian National University Post Office,
via CANBERRA CITY. A.C.T. 2601. AUSTRALIA.